

Skaut

a mukl Jíra a jeho guru
mukl Jiří

Jiří Čejka Péguy ŘSV

---

*Naše nesmrtelnost spočívá v naší nezničitelný touze žít, tak jak
chcem my a ne někdo jinej, radši s milionem pochybností, jestli je to
dobře, ... než bez jediný pochybnosti, ale podle představ
nějakýho vejtahy.*

(Jiří Stránský, Zdivočelá země)

Text © Ing. Jiří Čejka DrSc. – Péguy ŔSV, 2020

Text © Ing. Zdeněk Navrátil – Fetišek, ŔSV, ZNF 2009

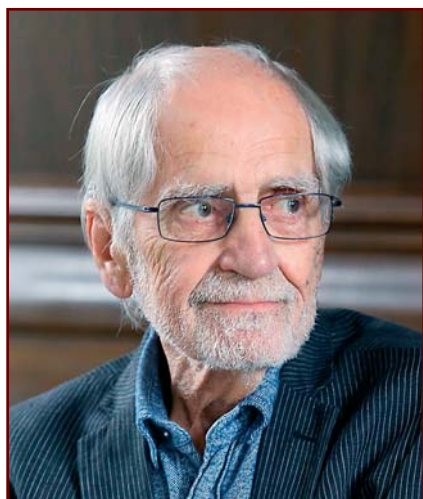
Jiří Čejka – Péguy ŔSV

Skaut

a mukl Jíra a jeho guru
mukl Jiří

2020

Jiří Stránský – Jíra, ŘSV

Prof. RNDr. PhDr. Jiří Krupička

Úvodem

Rád bych se pokusil stručně vyjádřit vztah mezi dvěma významnými osobnostmi, které obě svým způsobem patří ke skautingu a kultuře, jedna z nich kromě toho také ke vědě. Děčínský bratr Kay uvádí ve své knize *Se štítem a na štítě* (1999), že obě byly jako skauti za komunistické totality politicky persekčovány a obě také skončily v komunistickém vězení. Koho mám na mysli?

Ano, jde o geologa a filozofa, profesora RNDr. PhDr. Jiřího Krupičku a spisovatele Jiřího Stránského – Jíru. Poznali se blíže v komunistickém vězení a jejich vztah přetrval až do odchodu Jiřího Krupičky na věčnost. Jiří Krupička, narozený v Praze 5. 5. 1913, zemřel v kanadském Edmontonu 24. 4. 2014, Jíra Stránský, narozený v Praze 12. 8. 1931, zemřel v Praze 29. 5. 2019. Pro Jíru představoval Jiří jeho *guru*. Jíra byl nositelem našeho nejvyššího skautského vyznamenání *Řádu Stříbrného vlka* a členem Svojsíkova oddílu. Zatímco Jíra byl po listopadu 1989 jednu dobu předsedou Českého PEN klubu, Jiří byl Českým PEN klubem oceněn za své literární dílo. Na počest Jiřím dosaženého věku sta let rodina a přátelé vydali sborník *První století Jiřího Krupičky* (2013). Velmi si vážím toho, že jsem byl požádán, abych do tohoto sborníku také přispěl svým skrovným textem. Protože jsem kromě výše citované informace v Kayově knize žádnou další o tom, zda Jiří byl skautem nenašel a neobjevil, obrátil jsem se s e-mailovým dotazem na Jiřího dceru Irenu, žijící v Kanadě. Odpověděla mi obratem. Podle Ireny její otec Jiří členem skautského hnutí oficiálně nikdy nebyl, ale velmi s ním sympatizoval a tak ve skutečnosti svědectvím svého života skautem byl. Těmito slovy je v podstatě řečeno vše.

Jiřího znám osobně

Měl jsem štěstí, protože jsem Jiřího poznal osobně po listopadu 1989 v Národním muzeu v pracovně skauta a mukla mineraloga Jaroslava Šveneka, kam mě Jarďa pozval na kus řeči při Jiřího návštěvě. Jarďa mě i za totality zval při návštěvách jiných muklů a skautů-muklů. Dodnes rád na tato setkání vzpomínám. S Jiřím měl Jaroslav stejnou profesi, oba byli geologové, takže se mohli znát i z civilu. Není

pochyb o tom, že se blíže poznali v kriminále. V době, kdy Jiří a Jaroslav byli ve vězení, Jiřího rodina se stýkala s maminkou Jaroslava, kterou její synové Václav a Jaroslav oslovovali Aninka, a s Jaroslavovým bratrem Vaškem. Aninku a Vaška jsem rovněž znal. Napsala mi o této vzájemné a velmi důležité vazbě mezi Krupičkovými a Švenekovými z Kanady Jiřího dcera Irena.

Publikoval jsem v Bulletinu mineralogicko-petrologického oddělení Národního muzea obsáhlý článek o vyhořelém jaderném palivu, který jsem věnoval památce v té době již zesnulých skautů a muklů geologů Jardy Šveneka a Pepíka Hettlera – Hettyho a účtě k žijícímu muklovi a geologovi Jiřímu Krupičkovi (Bulletin mineralogicko-petrologického oddělení, Národní muzeum 10, 95–120, 2002). Kopii článku jsem Jiřímu poslal do Kanady. Od té doby jsme byli s Jiřím v písemném kontaktu až do jeho smrti. Velmi jsem byl potěšen tím, že mě Jiří oslovoval *Vážený příteli*. V současné době jsem v e-mailovém kontaktu s Jiřího dcerou Irenou, která, jak jsem výše uvedl, žije rovněž v Kanadě.

Jíru vnímám především jako mukla a skautského bratra

S Jírou jsem navázal osobní kontakt při našem setkání na pražském Hradě při příležitosti slavnostního přijetí muklů z KPV ČR. Zcela náhodně jsme tam na chodbě kráčeli proti sobě, já jsem ho pozdravil, oslovil a podal mu levičku. Od té doby jsme byli v osobním a e-mailovém kontaktu až do Jírova odchodu na věčnost. Jeho poslední e-mail jsem obdržel asi měsíc před jeho úmrtím. Samozřejmě nás spojovala skutečnost, že jsme oba skauty a ve stejném roce jsme se stali nositeli nejvyššího českého skautského vyznamenání *Řádu Stříbrného vlka*, oba jsme byli mukly komunistického totalitního režimu a názorově jsme zcela evidentně pluli na jedné lodi. Jíra mě velmi potěšil tím, že se zúčastnil mého dekorování Řádem Stříbrného vlka, které se konalo ve Svatovítském chrámu na Hradčanech. Při příchodu před katedrálou políbil na čelo mého vnuka Honzíčka. Když jsem mu děkoval, že se k mé slávě dostavil, řekl jen *...vždyť jsem ti to slíbil, tak jsem přišel*.

Jiřího si vážím jako mukla, vědce, filozofa a přítele

Na čtvrté straně přebalu sborníku – almanachu *První století Jiřího Krupičky* se píše *„Jiřímu Krupičkovi ke stoletým narozeninám dne 5. května 2013 věnovaný almanach gratulací, vzpomínek, recenzí jeho knih a ukázek z jeho díla. Připomínka*

života obepínajícího století a jeho díla, které si získalo srdce a úctu přátel, příznivců a čtenářů.“ Mám před sebou sedm knih, jejichž autorem je Jiří. Předpokládám, že jsou všechny: *Renesance rozumu* (1994) – tuto knihu si velmi cenil Václav Havel, *Flagelantská civilizace* (1999), *Stará pevnost* (2001), *Rozmanitost života* (2002), *Zkouška dospělosti* (2000), *Zmatek* (2008), *Kosmický mozek* (2005). K některým knihám napsal Jíra předmluvu. V předmluvě na druhé straně přebalu knihy *Kosmický mozek* píše Jíra mimo jiné „*Kosmický mozek je i jakousi sumou celoživotního úsilí i vědění (a to je obrovské); je to kniha, která by měla patřit k povinné výuce škol vyšších a vysokých.*“ Tato kniha je pozoruhodný a současně varovný či varující pohled na budoucnost člověka jako jednotlivce a člena lidské společnosti i na živou a neživou přírodu. Svým způsobem je to souhrn všeho, o čem Jiří přemýšlel, co prožil a o čem psal ve svých výše citovaných knihách. Současně se v ní, podobně jako i v ostatních knihách, Jiří představuje jako velmi vzácná mimořádná duchovně a duševně vyspělá charismatická osobnost, jakých má lidstvo nedostatek a kterých je pro zdárný vývoj lidské společnosti velmi zapotřebí. A z Jiřího literárního díla zcela logicky vyplývá, jaké nebezpečí představují pro jakýkoliv totalitní systém a režim, pro jakoukoliv totalitní společnost tak výrazné osobnosti, jakou byl právě Jiří. Současně ještě připomínám Jiřího novinové a jim podobné texty, věnované stejným problémům.

Není proto žádným překvapením, že Jiří a Jíra se našli v komunistickém lágru, že Jiří se stal pro Jíru jeho „guru“ a že jejich vzájemný vztah zůstal pevný, i když je po emigraci Jiřího v roce 1968 v důsledku okupace Československa armádami Varšavské smlouvy a nanejvýš Sovětského svazu dělily tisíce kilometrů mezi Prahou a Edmontonem.

Spisovatel Jiří Stránský – skaut a mukul Jíra

Jíra, nepochybně jsa ovlivněn svým šlechtickým původem i svým skautstvím, zůstal celý svůj složitý a literárně plodný život tvrdým, kovaným a nekompromisním antikomunistou a odpůrcem jakéhokoliv totalitního systému. K tomu ho nepochybně vychoval skauting. V tom svém postoji se utvrdil pobytem v komunistickém vězení, kde se seznámil vedle Jiřího také mimo jiné s básníky a literáty Janem Zahradníčkem, Karlem Peckou, Josefem Knapem, Františkem Křelinou a Zdeňkem Rotreklem a dalšími osobnostmi naší kultury. Během vojny byl zařazen do PTP. Ve vězení psal „*poudačky*“ pro dceru Klárku (2002, 2004) a román „*Perlorodky*“ pro svého syna Martina (2005). Proslul scénářem k televiznímu seriálu *Zdivočelá země*, na kterém spolupracoval, novelou *Balada o pilotovi* (2013), básněmi *Za plotem* (1953–1960), povídkami *Šťěstí* (1969, 1990), románem *Přelet* (2001), příběhem

Stařec a smrt (2007), romány *Tóny* (2012) a *Oblouk* (2009) a dalšími díly. Letopočty v závorce uvádějí rok vydání.

Jíra rád vystupoval ve sdělovacích prostředcích všeho druhu. Vystupoval a vyjadřoval se vždy ostře a věčně antikomunisticky a nikdy si nebral ve svých formulacích žádné servítky. Za zmínku stojí jeho televizní vystoupení nazvané *Vzkaz*, který lze označit jako kritické hodnocení stavu naší společnosti z pozic člověka a skauta, pro kterého se jeho lidství a skautství stalo smyslem života. Zůstal jim věrný až do svého odchodu na věčnost. Obsah a význam Jírových slov ve *Vzkazu* je skutečně velmi kategorický, jednoznačný a jasný. To je důvod, proč připojuji ke své vzpomínce úplný text *Vzkazu Jiřího Stránského*, jak ho z televizního záznamu zachytil ivančický skautský bratr Ing. Zdeněk Navrátil – Fetišek, nositel Řádu Stříbrného vlka, a zveřejnil ve své edici ZNF. Jírova obsahově vysloveně trefná a svým významem a hodnotou bohatá slova si totiž skutečně zasluhují zcela mimořádnou pozornost.

Jiří a Jíra – osobnosti mimořádných lidských a morálních kvalit

Zesnulý Jiří Stránský – Jíra patří ke generaci skautů či spíše oldskautů, kteří opět nastoupili do služby ve skautském hnutí během jeho třetí obnovy po listopadu 1989 jako byli zesnulí nositelé Řádu Stříbrného vlka Zdeněk Zelený – Káďa, Miloš Blažek – Merkur, Karel Lešanovský – Kay a další. K nim ho nesporně pevně váže a s nimi ho spojují pouto skautského slibu a zákona, základních principů skautského hnutí, povinnosti, odpovědnosti a kázně a služby. Jde vesměs o mimořádné skautské osobnosti. Jíra pochází z pražské patricijské rodiny, po otci má aristokratické předky, mezi jeho příbuzné patří také zakladatel českého skautského hnutí Antonín Benjamin Svojsík. Jíra obdržel řadu ocenění, byl také oceněn titulem *Rytíř české kultury*.

Jíruv zdravotní stav v posledních letech nebyl dobrý, občas trávil čas v nemocnici, což mu zhoršovalo možnosti a podmínky k jeho literární činnosti. Měl velké plány ohledně své literární a scenáristické činnosti, které mi jen naznačil, ale blíže nespécifikoval. Svým vystupováním, svými projevy a svým literárním dílem zanechal trvalou stopu v naší kultuře. Mě vždy fascinoval svým způsobem vystupování a svými projevy. Ty byly vždy velmi tvrdé, kritické a jednoznačnou trefou do černého. Myslím, že neznal kompromisy. Není pochyb, že *mnohým překážel a vadil*. Nejen za totality, ale i v současnosti.

Zesnulý Jiří Krupička po své emigraci až do konce svého života žil v Kanadě v Edmontonu a v době své aktivní činnosti přednášel geologické vědy na Alberta

University. Samozřejmě zůstal v kontaktu se svými věrnými přáteli v Československu respektive v České republice, kterou navštěvoval, pokud mu to zdraví a věk dovolily, a ve které vydal sedm knižních publikací, které jsem výše uvedl. Jiří patří mezi legendární postavy české geologie. Jeho prvním literárním dílem byl rukopis *Man and Mankind (Člověk a lidstvo)*, který se pokusil v době nastupujícího komunistického totalitního režimu dopravit na Západ, což se mu nepodařilo a Jiří se stal obětí StB. Následovalo vyšetřování, vazba, soud a vězení na 12 let. Trest mu byl ve vězení ještě navýšen. Dostal se domů na amnestii v roce 1960. V roce 1968 spoluzakládal KAN a K231, aby pak v důsledku okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy včetně sovětské armády opustil vlast a usadil se v kanadském Edmontonu, kde jako profesor přednášel na Alberta University. Po pádu komunistické totality v Československu obdržel od prezidenta republiky vyznamenání *Za zásluhy o stát v oblasti vědy*. Ministr obrany ČR mu udělil pamětní odznak za účast v 3. odboji, tzn. odboji a odporu proti komunismu. O jeho literárním díle jsem se zmínil výše. Jiří Krupička představuje mimořádnou charismatickou osobnost svým vzhledem a postavou, projevem, vystupováním, jednáním a chováním připomínající anglického šlechtice. Mineralogický badatelský tým, s nímž spolupracuji, předložil příslušné komisi Mezinárodní mineralogické asociace IMA návrh, aby nový minerální druh z Jáchymovska byl na počest Jiřího Krupičky a jeho zásluh o demokracii, vědu a kulturu pojmenován *krupičkait*. Návrh byl schválen. Nový minerální druh *krupičkait* má chemický vzorec $\text{Cu}_6[\text{AsO}_3(\text{OH})]_6 \cdot 8\text{H}_2\text{O}$.

Co říci závěrem?

Pokusil jsem se ve své krátké vzpomínce stručně charakterizovat dvě mimořádné české osobnosti mukla, geologa, filozofa a spisovatele profesora RNDr. PhDr. Jiřího Krupičku a mukla a skauta spisovatele Jiřího Stránského – Jíru, které jsem osobně znal a poznal. Velmi jsem si vážil, že mě oslovoval jeden *vážený a milý příteli* a druhý *milý bratře*. Lidsky, společensky, kulturně a vědecky vyspělý národ a vyspělá společnost si takových osobností váží a respektuje je. Podobně jako si váží skautského hnutí, které vychovává čestné, poctivé a morálně kvalitní občany státu. Totalitní státy a společnosti, jako byl komunistický režim v Československu, však považují takové osobnosti mimořádných kvalit za své pro režim nebezpečné třídní nepřátele. Stejně tomu je se vztahem totalitních režimů ke světovému skautskému hnutí. To vede k různým formám jejich společenské, ba i fyzické likvidace. Není proto žádným překvapením, že oba, Jiří a Jíra, skončili v komunistickém vězení a skautské hnutí bylo komunisty zakázáno.

Jiří a Jíra opustili náš svět a byli povoláni na věčnost. Po obou tu zůstalo úctyhodné dílo, ve kterém budou naši lidé trvale nacházet duchovní a duševní posilu a pevnou víru a naději v lepší příští. Jsem velmi rád a velmi si vážím toho, že jsem měl možnost se s Jiřím a Jírou osobně poznat a seznámit, a že se mi dostalo té cti býti považován za jejich přítele, jak jsem již výše uvedl. Není pochyb o tom, že nás mukly spojily přímo i nepřímo čisté ideály skautského hnutí a odpor k jakékoliv totalitě. Dílo Jiřího Krupičky a Jíry Stránského a jejich přínos českému národu, české společnosti a české kultuře by neměly být zapomenuty. *R.I.P. – Ať odpočívají v pokoji!*

Děkuji bratru Ing. Zdeňkovi Navrátilovi – Fetiškovi, nositeli ŘSV, za smysluplné připomínky k textu. Bratru PePovi Přečovi patří můj dík za grafickou úpravu textu.

Roudnice nad Labem, červen 2020
Jiří Čejka – Péguy ŘSV

*„Skaut je pravdomluvný,
věrný a oddaný...“*

1. a 2. bod Zákona

Jiří Stránský

VZKAZ

Ve světle skautského zákona

Od dětství je skautem a je jím pořád, ať se v jeho životě děje cokoliv. Jako člověk nepohodlný totalitnímu režimu byl několik let zavřený v komunistickém vězení. I odsud ale svým dětem psal o skautingu. Jiří Stránský je spisovatel a scénárista, díky kterému nezapomeneme na naši minulost.

„Zvláštní na tom bylo, že samozřejmě v okamžiku, kdy mě – nejenom kdy mě zatkli, ale kdy začali jít po krku naší rodině bolševici, tak jsme museli pořád lhát a lhát a lhát a lhát. Ale o to pak člověku – pro mě byla cennější ta vnitřní pravda, že jo.

V naší rodině, přesto, že jsme šlechtici – taková ta rodová hesla, vtesaná do erbu –, ale u nás, naše rodinné heslo bylo – „tu radost jim neuděláme“. A to znamenalo, neuděláme jim tu radost, že nás uvidí na kolenou. To mně strašně pomáhalo. Ale to by se mi nepodařilo bez toho, co jsem v sobě měl. Najednou jsem viděl, co ten skauting všechno ještě může znamenat, že to není jenom, že si hrajeme na to, že jsme čestní a pomáháme babičkám do vlaku, to musí mít v sobě!

Já mám takového – je to můj guru by se dalo říct –, to známé jméno, žije léta v Kanadě – Jiří Krupička, profesor. Motto jeho první knížky bylo, že je nejvyšší čas, abychom veškeré své schopnosti konečně začali věnovat své sebezáchově a ne svému sebezničení. A tam někde taky do toho, do té sebezáchovy, patří ten skauting. Nemyslím skauting jako slovo, ale skauting jako životní názor. To není jenom otázka skautingu, ale je to otázka, jak je společnost schopná a ochotná přijímat pravdu. To je podstata té věci. A v okamžiku, kdy skauting si nešťastně zvolil dokonce jako první bod svého zákona, svého desatera, že skaut má mluvit pravdu, tak si zadělal na problémy.

Teda teď si představte, že komunismus, který je od samotného začátku a ve svém samotném principu lživý, je postaven do konfrontace s pravdou, jak... Copak

s pravdou! Pravda je – že jo! To už nás život učil, že pravda může být různá, ale ta pravdomluvnost, to je horší ještě, že jo! Tak to muselo, ty jejich lidi, strašlivým způsobem děsit. To byl taky důvod, proč po nás – po skautech – komunisti vyjeli. To všechno to komunisty rozčilovalo. Ale nejdřív šli po tom, co bylo nebezpečný. Nebezpeční nebyli ti živnostníci, ty zavřeli. Sedlákům to vzali. Ale seberte myšlenku! To je blbý prostě, to se dá těžko. A zakažte to! To je jako – zakažte dechat!

Princip dráždění, tak zvané dráždění skautstvím, je i do dneška – nese – má pořád stejné znaky. Ale když ti ve skautingu jsou všichni ti, kteří prostě jsou alergičtí na pravdu. Ta podstata je stejná. Ale nejenom na pravdu. Na úctu k názoru jiného, že jo, vždyť u nás politika je postavena na tom, že kdo je, má jiný názor, je nepřítel. A ten skauting nechápe, vlastně ani neměl by chápat. „Měj rád svého bližního, ať je to kdokoliv! Snaž se mu pomoci, ať je to kdokoliv!“ – no to, to jako si představte, já bych se postavil před parlament, a tedkom bych jim tam v tom tohlencto říkal, tak na mě zavolají ... prostě mi dají svěrací kazajku!

Skaut je pravdomluvný, je věrný a oddaný a je prospěšný a věrný svým bližním, že jo. A jakmile tohleto začnete rozbírat, tak zjistíte, že až, až, až po takové maličkosti, jako že má být zdvořilý, a já nevím, co všechno skaut ... Tak je to všechno špatně ve vztahu k politice a ve vztahu obzvlášť k české politice. Když chci být konkrétní, jedním z argumentů komunistů bylo, že skauting je buržoazní ideologie. On nikdo přesně neví do dneška, co to je ta buržoazní ideologie, protože vlastně oni by museli tedkom přiznat, že jsou vlastně také vyznavači buržoazní ideologie, i sociální demokracii, protože jejich hlavním cílem je, aby zbohatli, že jo. A aby se dostali k moci.

Napsal jsem o tom jeden fejeton do Lidovek, o tom, že vím, že jsem si jistý, že nikdy nemoh být skaut (Václav Klaus – pozn. vyd.). Protože kdyby byl skautem, by se nemoh tedkom tak chovat, jako se chová, kór jako prezident, protože se občas od prezidenta předpokládá, že ten by měl svým charakterem být trošku příkladem, dokonce by – vlastně ideálně řečeno – by měl být tou ikonou i pro ty skauty, protože prezident Masaryk byl ikonou pro skauty. Já si myslím, že v dané situaci je daleko nebezpečnější pro naši společnost ne sám pan prezident, ale právě všichni ti, kteří mají stejné vztahy ke skautingu, jako měli komunisti. To jest, že těm ten princip skautingu jim vadí. Ta naše politika je postavená na nečestnosti, na lži, na nevztazích, na nezdvěřilosti, nečestnosti.

Když si vezmete od shora až dolů těch deset bodů, tak je to všechno téměř pravej opak. Oni dokonce způsobili, a to je, myslím, vlastně největší prohřešek, že i ta mladá generace, která samozřejmě má vztah, ať chce nebo nechce, protože tak je to v těch genech uloženo, že mají vztah k jakési romantice a mají vztah k těmto obnošeným věcem, ale ta situace zde ve společnosti způsobuje, že se za to styděl. To já myslím, že je jeden z největších úkolů skautingu, aby jim ukázal, že je to

jejich výhoda. A že s tímto v srdci, v hlavě a v duších se proderou všude daleko líp, a že dokonce, teda jak už teď – jak se to začíná ukazovat –, jim to tak zvané spočítají. Ne osladí, ale spočítají. A to odpočítávání už začalo.

Totality ten český národ naučily – lépe je člověku na vlastním pískovišti a ještě lépe je člověku, když má svoji vlastní hovniválskou kuličku, kterou si před sebou valí, protože to je ta jeho jediná jistota, i když to skutečně smrdí jako to hovno. Ale je to tak, a my to v sobě máme, jako národ to máme zakódováno a komunismus nám přepálel v hlavách některé spoje – by se dalo říct –, takže prostě pořád to tak je a ti politici znovu toho využívají a každý, kdo se chce sdružit jakýmkoliv způsobem, tak se jakoby druzí proti nim.

Jestli se my dospělí nepokusíme, nebo nebude usilovat o to, abychom uplatnili tu myšlenku skautingu v tomhle čase, v tom třetím tisíciletí, tak nestojíme za nic. Mně kdosi položil otázku, jestli by společnost mohla být, žít podle skautských zákonů. Já bohužel musím říct, že se navzdory tomu, že jsem idiotský optimista, tak si to nemyslím. Já si ovšem myslím, že té společnosti by mohly ty principy toho skautství, by mohly pomoci vytvořit jakýsi kodex. Je sice hezký, že by ta společnost měla mít ten kodex, ale kdo že ho má sestavit. A já jsem odpověděl, že sestavený ten kodex je. Jen ho zase znovu dát dohromady.

Když mě podruhý zavřeli, tak to mělo jenom jedinou výhodu, že jsem mohl vlastně psát domů, kdy jsem chtěl. A protože mé děti měly na mě velice silnou vazbu, hlavně ta dcera, že jo, který bylo osm a půl a dost plakala, tak jsem ji přesvědčil, že jí píšu dopisy jako kapitán zámořské lodi, který je taky dlouho pryč a posílal jsem jí takové povídačky a synovi jsem posílal zase takový ten skautský román, protože byl skaut. A zvláštní je, že – to vyšlo samozřejmě až tedkom, teda po tom devětaosmdesátém roce – a najednou se to začalo prodávat, protože to oslovilo i jiné děti, které vůbec netušily, o co jde. Protože pro ně byl důležitý ten příběh toho kapitána, ne ten příběh toho mukla, který to psal. A synovi jsem simultánně posílal na pokračování skautský román, z kterého pak vznikl román „Perlorodky“, který vlastně oslovil všechny, nejenom skauty po celé republice, ale jako i ty mladé lidi. Já jsem to napsal trochu napínavý a dokonce podle toho skauti hrajou své letní skautské hry, což je pro autora daleko větší pochvala, než od jakéhokoliv kritika. A já osobně si myslím, že jsem tam neudělal nic zázračného, že jsem jenom odkryl to, co opravdu ty děti chtějí.

To nemá vůbec nic společného se zálibou v internetu nebo počítačových hrách, má to jenom jednu funkci a to je, že ty děti si najednou začnou víc vážit těch obyčejných věcí, které potkávají kolem sebe. Že si konečně – jak já vždycky říkám – možná i všimnou, že kolem letěla včela. Moje krédo zní:

Škoda každého dobrého slova, které se neřeklo.

Jiří Stránský

EDIČNÍ POZNÁMKA

Přepis VZKAZU je pořízen ze záznamu pořadu ČT2, vysílaného 17. září 2009 ve 22.10 hodin. Při jeho zpracování bylo snahou ponechat v maximální míře autentičnost projevu autora, aby se tak zachovala jedinečná atmosféra mluveného slova. Proto bylo pozměněno jen velmi málo „silně hovorových“ slov a obrátů. K textu byl připojen navíc pouze podtitulek a motto v záhlaví. Interpunkce odpovídá smyslu sdělení a nemusí se proto vždy krýt s odmlkami hovořícího. Posoudit, zda snažení o bezprostřednost bylo úspěšné, není jisté na vydavateli, který také odpovídá za všechna pochybení v tomto směru. Pro celou naši společnost i skautskou veřejnost jsou však myšlenky Jiřího Stránského i poučení z nich nanejvýš potřebné.

Mravní postoje skautingu ho oslovily jako chlapce. Zůstal jim věrný po celý život a ani komunistické vězení, jímž prošel dvakrát, ho nedokázalo zvíkat. Jiří Stránský vidí morální devastaci současnosti, jíž společnost postupně propadá navzdory tomu, že dnes, ve svobodném státu, by se mohla vrátit ke svým morálním a etickým kořenům. Naše skautské hnutí je součástí této společnosti a její manýry na ně útočí. Musí se jim bránit, jinak by přestalo být sebou samým. Také pro ně jsou potřebná slova tohoto spisovatele, šlechtice rodem i duchem.

Zdeněk Navrátil – Fetišek, ŘSV
Ivančice, v listopadu 2009

Skautům kopírování povoleno, jinak
© ZNF 2009

